

Koptische kerkleiding wil geen problemen

Kopten zijn vaak doelwit van geweld in Egypte, en bekeerlingen zijn al helemaal hun leven niet zeker. Maar de kerkleiding beschermt hen niet of nauwelijks.

Door onze correspondent ALEXANDER WEISSINK
KAIRO, 7 JAN. Katreen doet opgetogen de deur open. De moeder van twee kinderen krijgt nauwelijks bezoek op haar schuiladres in Kairo. Vader Matias begroet haar hartelijk. Ze kust zijn hand. Binnen stort ze in. Sinds haar bekering tot het christendom voelt ze zich in de steek gelaten. De koptische priester hoort haar geduldig aan.

Moslims die op het christendom overstappen zijn verschoppelingen in het overwegend islamitische Egypte. Op de identiteitspapieren blijft 'moslim' staan, want geloofsafval is binnen de islam ten strengste verboden. De kinderen moeten op school het islamitische leerplan blijven volgen.

Extremistische moslims bedreigen bekeerlingen met de dood. Vroeger vluchtten veel nieuwe kopten daarom naar het buitenland, maar nu westerse landen hun geen asiel meer verschaffen, zoeken ze meestal een onderduikadres binnen Egypte, uit angst voor geweld.

In het algemeen heeft in Egypte regelmatig volksgeweld plaats tegen christenen, bekeerling of niet, veel vaker dan bekend wordt. De meeste aanvallen zijn in de steden en dorpen ten zuiden van Kairo, zoals de schietpartij van gisteren waarbij zes kopten werden gedood. Elke maand zijn er gemiddeld vier aanvallen tegen kopten, zo meldt het laatste kwartaalrapport van het Egyptisch Initiatief voor Persoonlijke Rechten (EIPR).

De meeste conflicten zijn aanvankelijk niet religieus van aard. Ze houden verband met een liefdesrelatie, een ontvoering of een verkrachting. Maar zodra bekend wordt dat dader en slachtoffer een ander geloof belijden, wordt de koptische geloofsgemeenschap vaak in haar geheel doelwit.

Het regime houdt vol dat er geen sektarische strijd is. Incidenten worden afgedaan als uit de hand gelopen burenruzies. Maar de massale inzet van de staatsveiligheidsdienst bij elk incident toont aan dat het wel degelijk het bestaan van spanningen besef.

Hoeveel bekeerlingen er jaarlijks zijn, is onbekend. „Zeker enkele honderden”, zegt Matias,

Koptische vrouwen vannacht tijdens de Kerst-mis in de koptische kathedraal in Kairo. In Zuid-Egypte werden zes kopten doodgeschoten bij het verlaten van de nachtmis. Foto AP

maar de wens lijkt vader van zijn gedachte. Zelfs het aantal kopten in Egypte wordt officieel niet bekendgemaakt, hoewel de staat wel degelijk over die cijfers beschikt. Iedereen moet zijn religie immers vermelden voor het verkrijgen van het verplichte identiteitsbewijs. Hun aantal wordt doorgaans geschat op acht miljoen, grofweg 10 procent van de bevolking. Daarmee vormen kopten verreweg de grootste christelijke minderheid in het Midden-Oosten.

Sociaal leven moslims en christenen steeds meer gescheiden van

elkaar. Veel kopten voelen zich een vreemde in eigen land.

Daarom gaan er vaak stemmen op binnen de kerk om de confrontatie aan te gaan. Katreen hoeft niet op bescherming van de kerkleiding te rekenen. „Ze willen geen conflict met het regime”, zegt Matias die bekendstaat als een rebelse priester. De kerk geniet bescherming van de staat zolang hij zich terughoudend opstelt en geen zieltjes probeert te winnen, legt hij uit. Paus Shenouda wordt daarom wel gezien als een handlangers van president Hosni Mubarak.

Katreen liet zich in juli dopen. Voorheen heette ze Nagla al-Iman. „Het viel me op dat geweld tegen vrouwen gerechtigd werd op basis van de Koran en de overleveringen”, zo verklaart ze haar eerste twijfels. Ze werd actief bij een organisatie die zich inzette voor vrouwen die het slachtoffer waren van mishandeling.

Ze was getrouwd met een hoogleraar islamitisch recht van de Al-Azhar Universiteit in Kairo, de oudste en meest gerenommeerde sunnitische leerinstelling ter wereld. Ze hield haar twijfels over

hun geloof verborgen, totdat hij haar een keer betrapte toen ze in de bijbel las. Vijf jaar geleden gingen ze uit elkaar.

Katreen is niet bang voor haar man, maar wel voor zijn sociale kring. „Toen mijn bekering bekend werd, werd hem meteen werk in Saoedi-Arabië aangeboden”, vertelt ze. „Maar alleen als hij de kinderen zou meenemen.” Hij weigerde, maar de meningen van buitenaf gingen verder. „Toen we een voogdijregeling wilden afspreken begon een advocaat van de Moslimbroederschap zich daar

mee te bemoeien”, aldus Katreen. „De kinderen voor de islam behouden, dat is hun enige motief.”

Haar zoon Ibrahim (10) zit achter in de kale kamer op de computer via paltalk.com te chatten. „We wisselen foto's van Baba Shenouda uit”, zegt hij enthousiast, verwijzend naar de stokoude paus van de koptische kerk. Ibrahim heeft binnen de discussiegroep 'de Kleine Bekeerling' als bijnaam gekregen. Zijn moeder is bang dat hij op een onbewaakt moment wordt ontvoerd.

„Het minste dat we kunnen

doen is bekeerlingen erkennen”, zegt Matias. Samen met Katreen en veel andere kopten is hij een groot fan van de rabiatische koptische priester Zakaria Boutros, een zeer uitgesproken islam-basher. Boutros vluchtte in de jaren negentig naar de Verenigde Staten waar vandaan hij sinds 2003 via satelliet-televisie de kopten in Egypte oproept zich weerbaar te maken.

De kerkleiding distantieert zich van Boutros, net als van de koptische diaspora die in het buitenland actie voert tegen het bewind van Mubarak en het geweld tegen christenen in Egypte. De kerk eechoot het regime: jullie stellen Egypte in een kwaad daglicht.

Katreen had via paltalk.com contact met Boutros. Hij moedigde haar aan zich te bekeren. „Het duurde even voordat ik iemand had gevonden die mij wilde dopen”, vertelt ze. „Veel priesters waren bang voor me, bang voor de problemen die het zou kunnen veroorzaken en bang voor hun carrière.” Matias schudt zijn hoofd. „Het is een schande dat de kerk nieuwe gelovigen in de steek laat omdat hij de lieve vrede wil bewaren.”

Toen de 28-jarige koptische blogger Hani Nazeer vorig jaar door de staatsveiligheidsdienst werd opgepakt, klonk er nauwelijks protest. Hij wordt sindsdien vastgehouden zonder aanklacht of enig vorm van proces. Het lot van vader Wahba is eveneens veelzeggend. Zonder het te weten sloot hij een huwelijks tussen een koptische vrouw en een koptische man. Zij had zich voorgedaan als een christen. De priester kreeg vijf jaar gevangenisstraf opgelegd. De kerk zwijgt.

Vader Matias is voorbereid. „Ik zeg wat de kerk niet hardop durft te zeggen en ik doe wat de kerk laat te doen.” Hij verwacht geen steun wanneer hij in de problemen komt met het regime. „Alleen God zal me helpen.”